

SĄD REJONOWY W JAROSŁAWIU
ul. Jana Pawła II 11
37-500 Jarosław

Jarosław, dnia 4 września 2023 r.

A-222-15/23

Zarządzenie Nr 14/2023
Dyrektora i Prezesa Sądu Rejonowego w Jarosławiu
z dnia 4 września 2023 r. w sprawie wprowadzenia Procedury ewakuacji osób ze
szczególnymi potrzebami w Sądzie Rejonowym w Jarosławiu

Na podstawie § 30 ust. 1 pkt 6, § 31 ust. 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2019 roku Regulamin urzędowania sądów powszechnych (tj. Dz.U. z 2022 r., poz. 2514), art. 6 pkt. e Ustawy z dnia 19 lipca 2019 roku o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (tj. Dz.U. z 2022 r., poz. 2240) oraz na podstawie art. 2071 i art. 2091 Ustawy z dnia 26 czerwca 1974 roku Kodeks pracy (tj. Dz.U. z 2022 r., poz. 1510) zarządza się, co następuje:

§ 1

Z dniem 4 września 2023 r. wdrożona zostaje w Sądzie Rejonowym w Jarosławiu Procedura ewakuacji osób o ograniczonej zdolności poruszania się.

§ 2

Lista pracowników Sądu Rejonowego w Jarosławiu wyznaczonych do udzielenia pierwszej pomocy przedmedycznej, stanowi Załącznik Nr 1 do niniejszego zarządzenia, a ustalona została Zarządzeniem Dyrektora Sądu Rejonowego w Jarosławiu Nr 2/22 z dnia 4 marca 2022 r.

§ 3

Zarządzenie podlega publikacji na stronie internetowej Sądu Rejonowego w Jarosławiu.

Dyrektor Sądu Rejonowego

w Jarosławiu

Anna Wiik

Prezes Sądu Rejonowego

Lucyna Zygmunt

PROCEDURA EWAKUACJI OSÓB O OGRANICZONEJ ZDOLNOŚCI PORUSZANIA SIĘ

I. Cel Procedury

Zapewnienie sprawnego przygotowania i przeprowadzenia bezpiecznej ewakuacji osób z budynku w sytuacji zagrożenia.

II. Przedmiot i zakres stosowania

Procedura określa tryb postępowania oraz uprawnienia i odpowiedzialność osób realizujących działania związane z ewakuacją osób o ograniczonej zdolności poruszania.

III. Podstawy Uruchomienia Procedury

- 1) Pożar: ogłoszenie ewakuacji w sytuacji braku możliwości ugaszenia pożaru podręcznymi środkami gaśniczymi lub braku skuteczności działania podręcznego sprzętu gaśniczego
- 2) Zamach o charakterze terrorystycznym: otrzymanie informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego lub innego niebezpiecznego dla ludzi środka np.: substancji chemicznej, przejęcie budynku przez uzbrojoną osobę/osoby.
- 3) Zagrożenie uwolnienia niebezpiecznych środków chemicznych.
- 4) Zagrożenie katastrofą budowlaną.
- 5) Zagrożenie wybuchem gazu spowodowane awarią instalacji gazowej.
- 6) Inne.

IV. Osoby objęte procedurą

- osoby odpowiedzialne za ewakuację,
 - osoby o ograniczonej zdolności poruszania z dysfunkcjami narządów ruchu, wzroku, słuchu, zaburzeniami psychicznymi.
- 1) Osoby odpowiedzialne za ogłoszenie i realizację działań związanych z ewakuacją osób o ograniczonej zdolności poruszania – personel.
 - 2) Osoby niepełnosprawne ruchowo: osoby niepełnosprawne ruchowo w ograniczonym zakresie poruszające się na np. na wózku inwalidzkim, o kulach, z protezami.
 - niepełnosprawność ruchowa występuje w wielu różnych formach. Może dotyczyć całego ciała lub poszczególnych jego części (np. rąk, nóg, kręgosłupa).
 - sprawność fizyczna ograniczona,
 - utrudniony lub całkowity brak możliwości samodzielnego poruszania się
 - konieczność przenoszenia na rękach lub stosowania wózków i noszy podczas transportu,
 - konieczność doboru dróg ewakuacji, dostępnych np. dla wózków,
 - lęk przed pośpiesznym i nie zawsze wykonywanym konwencjonalnymi metodami transportem,
 - często znaczna waga osób,
 - pełny i stały kontakt z otoczeniem za pomocą wszystkich receptorów,
 - brak utrudnień w komunikowaniu się z ratownikiem, możliwy kontakt wzrokowy i głosowy,
 - konieczna pomoc ratowników podczas ewakuacji.
 - 3) Osoby niedowidzące, niewidome:
 - sprawność fizyczna i umysłowa, możliwy kontakt głosowy,
 - nigdy nie widziały ognia, pogorzeliiska, sprzętu ratowniczego,
 - brak reakcji na wizualne efekty towarzyszące katastrofom,

- brak reakcji ochronnych na zagrożenia niesłysalne i bezwonne,
- brak reakcji na napisy i znaki ostrzegawcze,
- niemożność poruszania się bez przewodnika w terenie nieznanym lub znanym, lecz o zmienionej charakterystyce,
- stres i panika po wyczuciu za pomocą dotyku,
- chęć ewakuacji trasą dobrze sobie znaną, bez względu na jej dostępność,
- ufność w stosunku do osób widzących i dokładne wykonywanie ich poleceń głosowych,
- dotyk, słuch, węch i smak kompensują brak wzroku, również przy rozpoznawaniu zagrożeń,
- konieczna pomoc ratowników podczas ewakuacji.

4) Osoby niedostyszące, niesłyszące:

- niemożność zbiorowego informowania o zagrożeniu za pomocą systemów sygnalizacji, dźwiękowych systemów ostrzegawczych, odbiorników radiowo – telewizyjnych jak również osób niosących pomoc,
- konieczność rozmów migowych i czytania z ust - prowadzonych prawie indywidualnie,
- niezajomość języka migowego wśród większości społeczeństwa, a także wśród ratowników, co np. utrudnia przekazywanie informacji o obecności innych zagrożeń,
- niemożność lub kłopoty w uzyskaniu informacji o stanie zdrowia,
- utrudniony lub wręcz niemożliwy kontakt w ciemności i zadymieniu,
- sprawność fizyczna umożliwia samodzielne poruszanie się samodzielnie wykonywanie zalecanych i zademonstrowanych czynności,
- wyostrome receptory wzroku, węchu i dotyku kompensują brak słuchu.
- konieczna pomoc ratowników podczas ewakuacji.

5) Osoby z zaburzeniami psychicznymi: zaburzenia polegają na utracie umiejętności odpowiedniej reakcji na bodźce oraz współistnienia z resztą środowiska.

- osoby z zaburzeniami psychicznymi mają różne osobowości i różne sposoby radzenia sobie ze swoją niepełnosprawnością
- kłopoty ze zrozumieniem i z przyswajaniem poleceń przekazywanych szybko, głośno, niezrozumiale i tonem rozkazującym,
- agresja wobec otoczenia, osób i przedmiotów,
- brak tolerancji w stosunku do osób nieznanymi, obcych,
- tendencja do ciągłego powtarzania tych samych czynności, zwłaszcza w sytuacjach pobudzenia emocjonalnego,
- niezwykła ciekawość i chęć uczestniczenia w nowych sytuacjach, co może prowadzić do wchodzenia w strefę bezpośredniego zagrożenia ich zdrowia i życia,
- barykadowanie pomieszczeń, ukrywanie się, używanie siły fizycznej,
- chwilowe zaniki świadomości, podczas których w żaden sposób nie można nawiązać kontaktu z chorym,
- często znaczna waga i niedożywienie,
- normalna sprawność fizyczna umożliwia wykonywanie czynności ewakuacyjnych,
- stosunkowo duże posłuszeństwo wobec poleceń znanego opiekuna, wychowawcy, członka rodziny,
- możliwość wykorzystania znajomości, przyzwyczajzeń i upodobań poszczególnych chorych przy wykonywaniu czynności ewakuacyjnych,
- stosunkowo chętnie podchwytyją czynności wykonywane przez innych lub przywódcę grupy.

Zmiany zachodzące w szybkim tempie związane z zagrożeniem i ewakuacją wśród wymienionych grup osób mogą powodować dezorientację, panikę, stres, niechęć lub niemożność działania.

V. Sposoby postępowania wobec osób o ograniczonej zdolności poruszania.

1. Elementy ułatwiające ewakuację osób z dysfunkcjami narządów ruchu:
 - wykorzystaj pełny i stały kontakt z otoczeniem za pomocą wszystkich receptorów,
 - uspokój,
 - wydaj polecenia,
 - bądź stanowczy,
 - wskaż kierunek ewakuacji,
 - pomóż w ewakuacji.
2. Elementy ułatwiające ewakuację osób z dysfunkcjami wzroku:
 - zanim nawiądziesz kontakt fizyczny, uprzedź o tym osobę niewidomą. Podaj swoje imię i powiedz co się dzieje,
 - osoby niewidome korzystają ze swoich rąk do utrzymywania równowagi, więc jeśli chcesz taką osobę poprowadzić, zaproponuj jej swoje ramię, zamiast chwycić ją za rękę,
 - idąc opisz otoczenie i wskazuj przeszkody, np. schody w górę, w dół,
 - jeśli chcesz ostrzec osobę niewidomą, zrób to w sposób konkretny. Sam okrzyk „uważaj!” nie pozwoli jej zorientować się, czy ma się zatrzymać, uciekać, pochylić czy coś przeskoczyć.
3. Elementy ułatwiające ewakuację osób z dysfunkcjami słuchu:
 - zanim zaczniesz mówić do osoby niesłyszącej lub niedosłyszącej, upewnij się że na ciebie patrzy. W zależności od sytuacji możesz używać gestów rąk lub dotknąć ramienia
 - mów z twarzą zwróconą w kierunku rozmówcy,
 - jeżeli osoba niesłysząca lub niedosłysząca nie zrozumie któregoś zdania, nie powtarzaj go, a ujmij to, co chcesz powiedzieć inaczej i prostymi przekazami.
4. Elementy ułatwiające ewakuację osób z zaburzeniami psychicznymi:
 - traktuj każdą osobę jako indywidualną jednostkę,
 - wykorzystaj fakt, że osoby chętnie podchwytyją czynności wykonywane przez innych lub prowadzącego akcję.

VI. Rozwiązania techniczne budynku w zakresie ewakuacji osób o ograniczonej zdolności poruszania

- Krzesła;
- Stoliki;
- Zasłony okienne;
- Kategoryczny zakaz użycia windy lub dźwigu – w trakcie alarmu istnieje realna szansa odcięcia zasilania obiektu.

VII. Instrukcja postępowania na wypadek ewakuacji

Osoba odpowiedzialna za ogłoszenie ewakuacji i koordynowanie działań ewakuacyjnych do przybycia PSP:

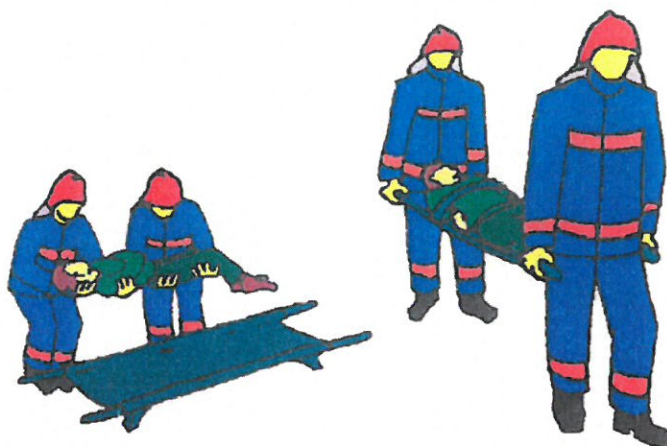
- Dyrektor/zarządca obiektu.
- Osoba wyznaczona w zastępstwie.

1. W sytuacjach koniecznych np.: imprezy z udziałem osób trzecich, obiekt (kierownictwo obiektu) prowadzi ewidencję osób o ograniczonej zdolności poruszania się. Ewidencja prowadzona jest tylko w konkretnym celu zapewnienia bezpieczeństwa osobom niepełnosprawnym w sytuacji zagrożenia i konieczności ewakuacji oraz zapewnienia miejsca w budynku zgodnie z wytycznymi ppoż., dla stref ZL II.
2. W sytuacji doraźnego pobytu w obiekcie osób trzecich o ograniczonej zdolności poruszania, np.: chwilowa wizyta w biurach obiektu, opiekę nad daną osobą przejmuje pracownik, który w danej chwili ma z nią kontakt.
3. W przypadku stałego przyjęcia do obiektu osób o ograniczonej zdolności poruszania się, danej osobie zostaje przypisany stały opiekun/opiekunowie, który zna miejsce pobytu danej osoby w obiekcie i w chwili ogłoszenia ewakuacji jest odpowiedzialny za udzielenie pomocy w opuszczeniu budynku.
4. Zarządzoną ewakuację należy kontynuować. Nie można odwoływać ewakuacji w czasie jej trwania.
5. W trakcie ewakuacji zabronione jest korzystanie z windy.
6. Na miejsce zbiórki do ewakuacji wyznacza się miejsce zgodne z IBP.
7. W zależności od rozwoju sytuacji w razie konieczności można wyznaczyć inne bezpieczne dla osób miejsce zbiórki.
8. Sygnałem do rozpoczęcia ewakuacji jest Alarm (dzwonek) oraz komunikat: „Uwaga, proszę wszystkich o opuszczenie budynku i udanie się do miejsca zbiórki ewakuacji”. Na miejscu zbiórki KDR (Kierujący Działaniami Ratowniczymi) sprawdza stan osobowy pracowników i osób trzecich biorących udział w ewakuacji.
9. Wezwać służby ratownicze: tel. 112.
10. Osoba odpowiedzialna za wezwanie służb ratowniczych: wg. ustaleń zawartych w IBP.
11. Do przybycia jednostek ratowniczych działaniami na bieżąco kieruje KDR (Kierujący Działaniami Ratowniczymi).
12. Każdy kto zauważył pożar ma obowiązek powiadomić służby ratownicze, powiadomić osoby znajdujące się w innych pomieszczeniach, uruchomić Ppoż. Wyłącznik Prądu (przy drzwiach ewakuacyjnych) lub Główny Wyłącznik Prądu.
13. W miarę umiejętności i możliwości przystąpić do gaszenia pożaru.
14. Pierwsza osoba, która znajdzie się przy drzwiach ewakuacyjnych powinna otworzyć drzwi na pełną szerokość i zabezpieczyć je w taki sposób (przytrzymać drzwi nie wyposażone w blokadę) aby umożliwić opuszczenie budynku wszystkim osobom.

Przedstawiony sposób ewakuacji jest podstawowym jej wariantem, który w zależności od rozwoju sytuacji, miejsca i rozmiaru zagrożenia może ulec zmianie, i w zależności od którego trzeba będzie podjąć właściwe działania. W tym celu powinien być wyznaczony KDR (Kierujący Działaniami Ratowniczymi), który na bieżąco będzie podejmował decyzje.

Pomimo wyznaczenia osób odpowiedzialnych mogą zaistnieć sytuacje, w których osoby odpowiedzialne za przydzielony im zakres ewakuacji będą nieobecne lub będą wykonywały inne zadania. Dlatego też należy regularnie przeprowadzać szkolenia z zakresu ochrony ppoż. oraz ćwiczenia z zakresu ewakuacji i użycia środków gaśniczych aby każda osoba odpowiedzialna za nadzór i przynależny jej zakres obowiązków mogła poradzić sobie w różnych sytuacjach zagrożenia pożarowego

VIII. Techniczne sposoby ewakuacji osób poszkodowanych/osób o ograniczonej zdolności poruszania

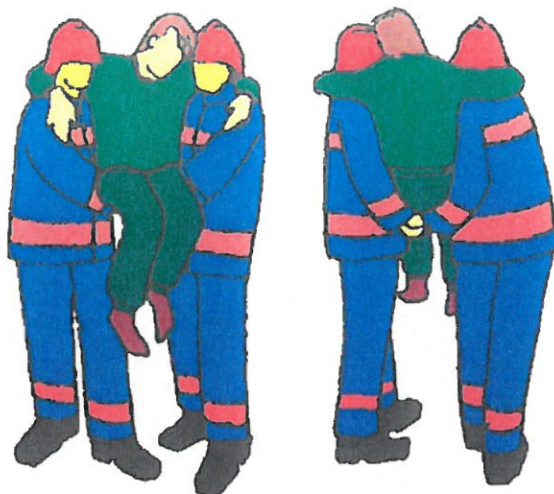
Rys. 1. Ewakuacja na noszach.

Wynoszenie poszkodowanych na noszach, dokonujemy przy pomocy dwóch osób. Po ułożeniu poszkodowanego na noszach, należy go przypiąć pasami lub innymi dostępnymi sposobami, tak aby pozycja poszkodowanego umieszczonego na noszach była możliwie jak najbardziej stabilna. Przypięcie poszkodowanego daje gwarancję bezpieczeństwa w ruchu po drogach ewakuacyjnych poziomych, a w szczególności pionowych.

Rys. 2. Przenoszenie poszkodowanych chwytem „kończynowym”.

Metodę tę stosuje się w przypadku kiedy poszkodowany nie może samodzielnie poruszać się na nogach, ale ma zdrowe kończyny. Przenoszenie polega na tym, że dwóch ratowników stosuje splecenie rąk, tworząc stołeczek, na którym siada pacjent i obejmuje rękami za szyję ratowników. Ratownicy są lekko zwrócenii do siebie i wnoszą poszkodowanego stawiając ukośnie stopy nóg w kierunku ruchu.

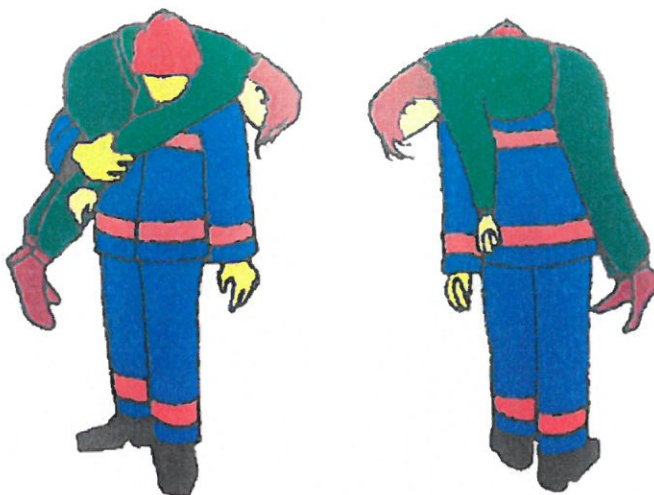
Rys. 3. Przenoszenie poszkodowanego przez dwie osoby metodą „stoleczka ręcznego”.

Metodę tę stosuje się w przypadku, gdy poszkodowany nie może poruszać się o własnych siłach na nogach i ma ograniczone możliwości ruchowe kończyn górnych. Przenoszenie polega na tym, że ratownicy stojąc frontem w kierunku ruchu, chwytają się za ręce, na które siada poszkodowany. Ratownicy drugą parą rąk (wewnętrzzną) wykonują wzajemny chwyt na wysokości łokci, o które opiera się plecami poszkodowany.

Rys. 4. Przenoszenie chorego przez dwie osoby chwytem „huśtawkowym”.

Metodę tę stosujemy, kiedy poszkodowany ma chore obie kończyny dolne, posiada ogóle osłabienie organizmu. Chwyt polega na odpowiednim ułożeniu poprzecznym ciała poszkodowanego na barku ratownika. Ratujący jedną ręką przekłada pomiędzy nogami poszkodowanego obejmując jedną jego nogę, chwytając za rękę w okolicach nadgarstka i przyciągając rękę do nogi. Ratujący drugą ręką ma wolną, może ją użyć w czasie przenoszenia np. do poprawiania położenia ciała poszkodowanego, a w ruchu po schodach do przytrzymywania się poręczy.

Rys. 5. Wynoszenie poszkodowanego przez jedną osobę „chwytem strażackim”.

Przenoszenie to polega na odpowiednim ułożeniu ciała na plecach ratownika. Poszkodowany górnymi kończynami obejmuje szyję ratownika, a głowę nieco do przodu opierając ją o hełm wynoszącego. Ratownik podchwycytem pod kolana poszkodowanego układa pacjenta w takim położeniu, że środek ciężkości ciała poszkodowanego leży na wysokości krzyża ratownika. Pozycja ciała poszkodowanego w czasie ruchu jest lekko pochylona do przodu.

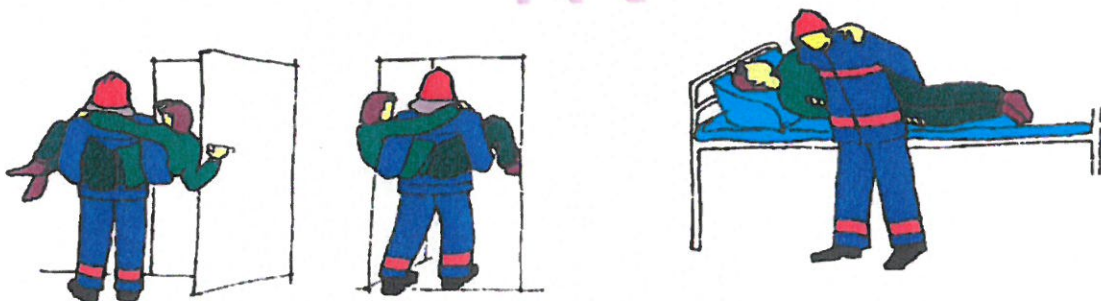
Rys. 6. Przenoszenie poszkodowanego przez jedną osobę na „barana”.

Metodę tę stosujemy w przypadkach , gdy poszkodowany nie może poruszać się o własnych siłach na nogach., natomiast posiada zdrowe kończyny, lub w przypadku kiedy poszkodowany ma chore obie kończyny dolne i posiada ogólne osłabienie organizmu. Ewakuacja poszkodowanego polega na ułożeniu jego ciała na plecach ratownika w ten sposób, by jego nogi zwisały nie dotykając ziemi w granicach 30 cm, ręce obejmując od tyłu oba ramiona ratownika i zwisają swobodnie wzdłuż klatki piersiowej. Ratownik jedną ręką przytrzymuje zwisające ręce pacjenta, a drugą ręką ciało na swoich plecach. Ratownik może ciało pacjenta w czasie ruchu przytrzymywać obiema rękami, lub jedną z rąk używać do przytrzymania się poręczy w ruchu po schodach

Rys. 7. Wynoszenie poszkodowanego przez jedną osobę chwytem „tłumokowym”.

Metodę tę stosujemy w przypadkach, gdy pacjent nie może poruszać się o własnych siłach na nogach, natomiast posiada zdrowe kończyny, lub w przypadku, kiedy poszkodowany ma chore obie kończyny dolne i posiada ogólne osłabienie organizmu. Ewakuacja poszkodowanego polega na ułożeniu jego ciała na plecach ratownika w ten sposób, by jego nogi zwisały nie dotykając ziemi w granicach 30 cm, ręce obejmując od tyłu oba ramiona ratownika i zwisają swobodnie wzdłuż klatki piersiowej. Ratownik jedną ręką przytrzymuje zwisające ręce pacjenta a drugą ręką ciało na swoich plecach. Ratownik może przytrzymywać ciało pacjenta w czasie ruchu obiema rękami jedną z rąk używać do przytrzymania się w ruchu po schodach.

Rys. 8. Wynoszenie poszkodowanego „chwytem kołyskowym”

W pewnych przypadkach dla wynoszenia dzieci, stosuje się tzw. chwyt „kołyskowy”, który polega na tym, że ratownik chwytą ewakuowanego i trzyma go przed lub za sobą w taki sposób, jak wyjmuje się dziecko z kołyski. Należy pamiętać, że ten sposób wymaga od ratownika dużego wysiłku fizycznego w przypadku przenoszenia ciężkich osób. Przeniesienie osoby dorosłej tą metodą jest możliwa jedynie na niewielkie odległości.

Rys. 9 Przenoszenie poszkodowanego przez jedną osobę podchwytem bocznym.

Wyprowadzenie poszkodowanego stosuje się do osób, które posiadają ograniczoną zdolności poruszania się – samodzielnie. Są to przeważnie starsze, utykające, poruszające się przy pomocy laski, niewidome i inne. Pomoc polega w zasadzie na podtrzymywaniu poszkodowanego przez ratownika. Poszkodowany porusza się na własnych kończynach dolnych przenosząc częściowo swój ciężar ciała na ratownika. Metoda wyprowadzania poszkodowanego przez jednego ratownika polega na tzw. ujmowaniu ewakuowanego pod rękę. Ewakuowany, część swego ciężaru ciała przenosi na ciało ratownika przez zwisanie za pomocą jednej ręki. Ratownik jedną ręką trzyma za nadgarstek ręki ewakuowanego obejmującej za szyję ratownika, drugą zaś ręką podtrzymuje ciało ewakuowanego w okolicy pasa i pachy.

Podstawa prawna:

1. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 roku o ochronie przeciwpożarowej. (t.j. Dz. U. z 2009 r. Nr 178, poz. 1380 ze zm.)
2. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. prawo budowlane (t.j. Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118 ze zm.)
3. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 roku w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów. (Dz. U. z 2010r. Nr 109, poz. 719)
4. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 roku w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie. (Dz. U. z 2009 r. Nr 56, poz. 461)
5. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 roku w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych. (Dz. U. Nr 147, poz. 1229)

Wykorzystano materiały:

6. IBP dla SPWZOZ ul. W.P.25 S.G.
7. IBP dla SP opracowanej przez Małgorzatę Dzianach-Majewską
8. SOSW ul. Dąbka 277 w Gdyni.

SĄD REJONOWY
37-500 w Jarosławiu
ul. Jana Pawła II 11

ZABRANIA SIĘ KOPIOWANIA I ROZPOWSZECHNIANIA ZAMIESZCZONYCH TREŚCI BEZ ZGODY AUTORÓW.

Inspektor Ochrony Ppoż.
inż. Andrzej Pawlik

